
IZVEŠTAJ OMBUDSMANA

po ispitivanju

pritužbe Sabita Januzija, Ismeta Bahtijarija, Hadžija Šalje i Isnija Kiljaja
na rad Specijalizovanih veća Kosova

i

njihovog zahteva da ombudsman, u skladu sa svojim ovlašćenjima iz člana 49(5)
Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu,
uputi zahtev za ocenu ustavnosti KSC-BD-25/Rev1 Specijalizovanom veću
Ustavnog suda

Br. OMB-C-2024-02/01

Dana 8. maja 2024.

JAVNO

Ombudsman Specijalizovanih veća (u daljem tekstu: ombudsman),
dana 8. maja 2023,

razmotrivši navedene pritužbe podnete u skladu sa članom 162(11) Ustava Kosova (u
daljem tekstu: Ustav), članom 34(9) Zakona o Specijalizovanim većima i
Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 28 i 29 Pravilnika o
postupku i dokazima (u daljem tekstu: Pravilnik) o osnivanju Kancelarije
ombudsmana, i u skladu sa Postupkom za rešavanje pritužbi pred Kancelarijom
ombudsmana, koji je ombudsman usvojio 12. septembra 2018,

po obavljenom ispitivanju podnosi sledeći izveštaj:

I. POSTUPAK PRED OMBUDSMANOM

1. Pritužba je zavedena u Kancelariji ombudsmana 25. aprila 2024.
2. Branioci podnosilaca pritužbe su uz pritužbu dostavili sledeće dokumente:
(1) primerak zahteva Sabita Januzija, Ismeta Bahtijarija i Hadžija Šalje upućenog
Specijalizovanom veću Ustavnog suda za ocenu ustavnosti KSC-BD-25-Rev1;

(2) primerak zahteva Isnija Kiljaja da se pridruži navedenom zahtevu za ocenu ustavnosti, s (3) javnim priložima 1 i 2, koji sadrže pregled naknada za pravnu pomoć prema propisima iz 2020. i 2024, kao i sekundarnu pravnu regulativu Ministarstva pravde Kosova o dodeli sredstava optuženima pred Specijalizovanim većima; (4) poverljive priloge 3 i 5, koji sadrže imejl korespondenciju između Sekretarijata i branioca g. Kiljaja, i (5) zahtev Udruženja branilaca pred međunarodnim sudovima i tribunalima (u daljem tekstu: Udruženje branilaca) da pred Specijalizovanim većem Ustavnog suda postupaju u svojstvu *amicus curiae*.

II. ČINJENICE

3. Po razmatranju korespondencije od strane podnosioca pritužbe, uključujući dokumentaciju podnetu ombudsmanu, konstatujem sledeće:
4. Podnosioci pritužbe optuženi su pred Specijalizovanim većima Kosova za krivična dela protiv pravosuđa. Gospodin Januzi i g. Bahtijari nalaze se u pritvoru Specijalizovanih veća od 5. oktobra 2023. Gospodin Šalja je u pritvoru Specijalizovanih veća od 11. decembra 2023, a g. Kiljaj od 3. novembra 2023.
5. Gospodin Januzi, g. Bahtijari i g. Šalja čekaju na suđenje, a predavanje predmeta pretresnom panelu predviđeno je za 21. jun 2024.¹
6. U slučaju g. Kiljaja, specijalizovani tužilac još nije podigao optužnicu i on se trenutno smatra osumnjičenim.²
7. Dana 22. februara 2024, sekretar Specijalizovanih veća Kosova usvojio je izmene Pravilnika o pravnoj pomoći KSC-BD-25/Rev1 (u daljem tekstu Pravilnik iz 2024).
8. Dana 2. aprila 2024, branilac g. Januzija, Džonatan Elistan Ris, branilac g. Bahtijarija, dr Felisiti Geri, i branilac g. Šalje, g. Tobi Kedman, podneli su zahtev Specijalizovanom veću Ustavnog suda za ocenu ustavnosti pravilnika iz

---

¹ KSC-BC-2023-10/F00233, *Decision Setting out the Calendar for the Remaining Procedural Steps of the Pre Trial Phase* /Odluka kojom se određuju rokovi za preostale procesne radnje u prethodnom postupku/, sudija za prethodni postupak, 27. mart 2024, javno, stav 30(k)

² KSC-CC-2024-23/F00005, *Kilaj Application to Join Referral to Specialist Chamber of the Constitutional Court* /Kiljajev zahtev da se pridruži zahtevu za ocenu ustavnosti upućenom Specijalizovanom veću Ustavnog suda/, 21. april 2024, javno, stav 9.

2024.³ Gospodin Kiljaj je 21. aprila 2024. podneo zahtev da se pridruži zahtevu za ocenu ustavnosti.⁴

9. U zahtevu podnetom Specijalizovanom veću Ustavnog suda, branioci su tvrdili da se izmenama Pravilnika o pravnoj pomoći iz 2020. koje je usvojio sekretar krše prava njihovih klijenata zagantovana članovima 30 i 31 Ustava i članom 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (dalje u tekstu: Evropska konvencija). Osim toga, podnosioci žalbe su osporavali „ustavnost“ Pravilnika o pravnoj pomoći iz 2024. i tražili da Specijalizovano veće Ustavnog suda u skladu s pravilom 29 Poslovnika o radu Specijalizovanog veća Ustavnog suda taj pravilnik proglasi neustavnim.
10. Dana 24. aprila 2024, Specijalizovano veće Ustavnog suda donelo je odluku o zahtevu za ocenu ustavnosti koji su podneli g. Januzi, g. Bahtijari i g. Šalja.
11. Veće je, na osnovu člana 113(7) Ustava, člana 49(3) Zakona i pravila 14(f) Poslovnika o radu Specijalizovanog veća Ustavnog suda, zahtev proglasilo nedopuštenim pošto je *prima facie* pregledom ustanovilo da ništa u zahtevu ne ukazuje na mogućnost da su ustavna prava žalilaca prekršena.⁵

III. PRITUŽBA I ZAHTEV ZA OCENU USTAVNOSTI

12. Branioci četvorice podnosilaca pritužbe tvrde sledeće:

- a) Prava koja su podnosiocima žalbe garantovana članovima 30 i 31 Ustava, kao i članom 6 Evropske konvencije, prekršena su kada je sekretar u februaru 2024. usvojio izmene Pravilnika o pravnoj pomoći. Jednom od usvojenih izmena ranijeg Pravilnika napravljena je razlika u honorarima za različite kategorije krivičnih dela, pa su tako za branioce koji rade na predmetima krivičnih dela protiv pravosuđa predviđeni manji honorari. Branioci četvorice podnosilaca pritužbe tvrde da će novi Pravilnik o pravnoj pomoći dovesti do toga da optuženi neće imati dovoljno sredstava za efikasno pravno zastupanje i da će tako biti prekršena njihova osnovna prava;

---

³ KSC-CC-2024-23(1) *Sabit Januzi, (2) Ismet Bahtijari and (3) Haxhi Shala v The Registry of the Kosovo Specialist Chambers* /KSC-CC-2024-23(1) Sabit Januzi, (2) Ismet Bahtijari i (3) Hadži Šalja protiv Sekretarijata Specijalizovanih veća Kosova/.

⁴ KSC-CC-2024-23/F00005, *Kilaj Application to Join Referral to Specialist Chamber of the Constitutional Court* /Kiljajev zahtev da se pridruži zahtevu za ocenu ustavnosti upućenom Specijalizovanom veću Ustavnog suda /, 21. april 2024, javno.

⁵ KSC-CC-2024-23/F00006, stav 21.

- b) Izmene Pravilnika KSC-BD-25/Rev1 usvojene su bez konsultativnog postupka. Pored toga, usvajanje izmena neće samo neposredno uticati na efikasno pravno zastupanje g. Januzija i saoptuženih g. Bahtijarija i g. Šalje, već će imati šire implikacije, odnosno odraziće se i na prava i interese svih budućih osumnjičenih ili optuženih lica pred Specijalizovanim većima, u postupcima za nepoštovanje suda (uključujući i g. Kiljaja, koji je već u pritvoru), i
- c) Oni traže da ombudsman postupi u skladu sa svojim ovlašćenjima prema članu 49(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i uputi zahtev za ocenu ustavnosti KSC-BD-25/Rev1 na hitno rešavanje, budući da podnosiocima žalbe nisu na raspolaganju nikakva sredstva za odbranu, a g. Januzi i saoptuženi g. Bahtijari i g. Šalja, čekaju početak suđenja, koji je predviđen za 21. jun 2024, kada će predmet biti predat pretresnom panelu.
- d) Osim navedenog, dr Felisiti Geri, branilac g. Bahtijarija, u svom obraćanju ombudsmanu pokreće i dodatna pitanja:

(1) Ona navodi da nije primila nikakav honorar od dana kada je imenovana, 4. januara 2024; da u predmetu ima preko 200 podnesaka, i da je takva situacija nepravedna (i stresna) kako za nju, tako i za njenog klijenta. Dr Geri se žali da ne postoji mehanizam za isplatu naknade braniocima sve do prispeća sredstava iz pravne pomoći, i smatra da to pitanje treba da rešava ombudsman.

(2) Osim toga, ona navodi da se obratila Nezavisnom predstavničkom telu, ali da odgovor nije dobila, te traži da ombudsman razmotri delimično ili potpuno povlačenje branioca zbog nedostatka finansijskih sredstava.

IV. MERODAVNO PRAVO

13. Prema članu 34(9) Zakona, ombudsman vrši dužnosti sa isključivom nadležnošću za Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo. Uloga i funkcije ombudsmana Specijalizovanih veća propisane su Pravilnikom o postupku i dokazima.
14. U pravilu 28(2) Pravilnika izložene su granice nadležnosti ombudsmana. Nadležnost je ograničena na nadzor, odbranu i zaštitu osnovnih prava i sloboda

lica koja dolaze u kontakt sa Specijalizovanim većima i Specijalizovanim tužilaštvom.

15. Prema pravilu 29(1) Pravilnika ombudsman se ne meša u predmete ili druge pravne postupke pred Specijalizovanim većima, izuzev u slučajevima neopravdanog odugovlačenja postupka.
16. Prema pravilu 29(2)(a) Pravilnika, ombudsman može da istražuje pritužbe primljene od lica koje tvrdi da su mu povređena prava od strane Specijalizovanih veća ili Specijalizovanog tužilaštva.
17. Prema pravilu 29(3) Pravilnika, zahtev upućen ombudsmanu može biti odbačen:
  - (a) ako se odnosi na predmet ili drugi pravni postupak pred Specijalizovanim većima, a ne sadrži navode o neopravdanom odugovlačenju;
  - (b) ako se iz njega ne vidi da su Specijalizovana veća izvršila povredu ljudskih prava;
  - (c) ako je nepotpun ili nije dopunjen nakon opomene ombudsmana;
  - (d) ako prethodno nisu iscrpljena druga pravna sredstva, izuzev u slučaju nepostupanja ili kada treba neodložno preduprediti ozbiljnu štetu i nepopravljivu nepravdu, ili ako nije podnet u roku od dva meseca od navodne povrede, osim u slučaju kada postoje opravdani razlozi.
18. Prema članu 49(5) Zakona, ombudsman može da upućuje podneske Specijalizovanom veću Ustavnog suda, shodno članu 113(2) Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav Kosova ili Ustav).⁶
19. U materijalnopravnom pogledu, ombudsman je ovlašćen da primenjuje pravne instrumente o ljudskim pravima navedene u Poglavlju II Ustava Kosova. Stoga su za rad ombudsmana naročito relevantni Evropska konvencija o ljudskim pravima, Međunarodni pakt i Ustav Kosova, jer određuju minimalne standarde

---

⁶ Ustav Republike Kosovo, jun 2008. (sa amandmanima iz 2020).

za zaštitu ljudskih prava koje su vlasti u demokratskom društvu dužne da garantuju.

V. OCENA OMBUDSMANA

- i) Zahtev podnet ombudsmanu da u skladu sa svojim ovlašćenjima prema članu 49(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu, uputi zahtev Specijalizovanom veću Ustavnog suda za ocenu ustavnosti KSC-BD-25/Rev1

20. Prema pravilu 26 Poslovnika o radu Specijalizovanog veća Ustavnog suda, ombudsman Specijalizovanih veća ili ombudsman Republike Kosovo podnosi zahtev za ocenu ustavnosti na osnovu člana 49(5) Zakona u roku od dva (2) meseca od datuma stupanja na snagu osporavanog zakona.⁷

21. U ovom slučaju, sekretar je izmene Pravilnika o pravnoj pomoći usvojio 22. februara 2024. i istog dana Pravilnik KSC-BD-25/Rev1 stupio je na snagu.

22. Zahtev podnosioca pritužbe da ombudsman uputi zahtev Specijalizovanom veću Ustavnog suda za ocenu ustavnosti Pravilnika o pravnoj pomoći podnet je 25. aprila 2024.

23. S obzirom na to da je rok za podnošenje zahteva za ocenu ustavnosti istekao 23. aprila 2024, ombudsman ne može da razmotri zahtev žalilaca da Specijalizovanom veću Ustavnog suda uputi zahtev za ocenu ustavnosti Pravilnika o pravnoj pomoći.

- ii) Navodi o kršenju prava podnosioca pritužbe – zagarantovanih članovima 30 i 31 Ustava i članom 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama – kao posledici određenih izmena Pravilnika o pravnoj pomoći iz 2020. koje je usvojio sekretar

24. Kada razmatra da li će rešavati po nekoj pritužbi ili delu pritužbe, ombudsman prvo mora da sprovede preliminarnu ocenu u skladu s odredbama pravila 29(1) i 29(3) (a)-(e) Pravilnika o postupku i dokazima. Ombudsman se mora uveriti da je data pritužba u njegovoj nadležnosti.

---

⁷ Poglavlje 4, odeljak IV, pravilo 26 Poslovnika o radu Specijalizovanog veća Ustavnog suda.

25. Prema pravilu 29(1) Pravilnika, ombudsman se ne meša u predmete ili druge pravne postupke pred Specijalizovanim većima, izuzev u slučajevima neopravdanog odugovlačenja postupka.
26. Prema pravilu 29(3)(a) Pravilnika, zahtev upućen ombudsmanu može biti odbačen ako se odnosi na predmet ili drugi pravni postupak pred Specijalizovanim većima, a ne sadrži navode o neopravdanom odugovlačenju.
27. Imajući u vidu odredbe pravila 29(1) i 29(3)(a) Pravilnika, ombudsman podseća na ocenu Specijalizovanog veća Ustavnog suda⁸ u odluci po zahtevu podnosioca pritužbe za ocenu ustavnosti:
- “Veće osim toga primećuje da je postupak protiv podnosioca pritužbe u toku i da je dužnost, pre svega, krivičnog veća da oceni da li su navodi o kršenju prava opravdani i da li se oni moraju ili mogu kompenzovati tokom postupka. U tom pogledu, veće konstatuje da Pravilnik o pravnoj pomoći iz 2024. sadrži mehanizam koji omogućava da postupajući panel preispita svaku odluku o pravnoj pomoći.”*
28. U tom pogledu, ombudsman ne može da odstupa od ocene Specijalizovanog veća Ustavnog suda o pitanjima iz pritužbe po kojoj ovde rešava.
29. Ombudsman je već ranije izneo da u pružanju pravne zaštite ne sme da bude „rival“ sudovima. Radi se o dva koncepta koja imaju isti cilj – zaštitu ljudskih prava – ali se temelje na potpuno različitim organizacionim i funkcionalnim konceptima. Ombudsman ima “meku moć” da spreči povrede ljudskih prava i promoviše zaštitu ljudskih prava, dok sudovi odlučuju u konkretnim predmetima i mogu da sprovedu odluke o zaštiti ljudskih prava.⁹ To je zacrtano pravilima 29(1) i 29(3)(a) Pravilnika.
33. U tom smislu, ombudsman konstatuje da se pred Specijalizovanim većima trenutno vodi postupak protiv sve četvorice podnosioca pritužbe. Kao što je navelo Specijalizovano veće Ustavnog suda, zaštita osnovnih prava garantovanih

---

⁸ KSC-CC-2024-23(1) *Sabit Januzi*, (2) *Ismet Bahtijari and* (3) *Hadži Šalja v The Registry of the Kosovo Specialist Chambers* /KSC-CC-2024-23(1) *Sabit Januzi*, (2) *Ismet Bahtijari* i (3) *Hadži Šalja* protiv Sekretarijata Specijalizovanih veća Kosova/, stav 20.

⁹ OMB-C-2022-02, *Report of The Ombudsperson following an Inquiry in the Complaint of Hashim Thaçi, Kadri Veseli, Rexhep Selimi and Jakup Krasniqi Against the Kosovo Specialist Prosecutor's Office and the Kosovo Specialist Chambers* /Izveštaj ombudsmana po ispitivanju pritužbe Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija na rad Specijalizovanog tužilaštva i Specijalizovanih veća Kosova/, 20. februar 2023, stav 72.

članovima 30 i 31 Ustava Kosova i članom 6 Konvencije o ljudskim pravima, prvenstveno je dužnost krivičnih veća.

34. Prema tome, u skladu s pravilom 29(1) i 29(3)(a) Pravilnika, ombudsman mora da odbaci pritužbu u celosti jer mu nije dopušteno da se meša u predmete ili druge postupke pred Specijalizovanim većima.

35. Osim navedenog, dr Felisiti Geri, branilac g. Bahtijarija, u svojoj pritužbi ombudsmanu pokrenula je i sledeća pitanja:

(1) Navela je da joj nije isplaćen honorar od dana kada je imenovana, 4. januara 2024; da u predmetu ima preko 200 podnesaka, i da je takva situacija nepravedna (i stresna) kako za nju, tako i za njenog klijenta. Dr Geri se žali da ne postoji mehanizam za isplatu naknade braniocima sve do prispeća sredstava iz pravne pomoći, i smatra da to pitanje treba da rešava ombudsman.

(2) Osim toga, ona navodi da se obratila Nezavisnom predstavničkom telu, ali da odgovor nije dobila, te traži da ombudsman razmotri povlačenje branioca zbog nedostatka finansijskih sredstava.

36. Ombudsman napominje da je Pravilnikom o pravnoj pomoći iz 2024. regulisano uslovno dodeljivanje i plaćanje branilaca, kao i pravne pomoći.

37. Ombudsman podseća na to da prema pravilima 6 i 22 Pravilnika o pravnoj pomoći iz 2024, nakon što branilac dostavi svu potrebnu dokumentaciju u skladu s pravilom 11, sekretar može da uslovno dodeli branioca do konačne odluke o pravnoj pomoći.

38. Ombudsman smatra da su pitanja koja pokreće dr Geri administrativne prirode i da nije izveden nijedan argument koji bi potkrepio tvrdnju da su ona dovela do kršenja osnovnih prava njenog klijenta zagantovana Poglavljem II Ustava.

39. Stoga ombudsman prema pravilu 29(3)(b) Pravilnika mora da odbaci taj deo pritužbe.

VI. ZAKLJUČAK

40. Ombudsman je zaključio sledeće: zahtev da Pravilnik o pravnoj pomoći iz 2024. uputi Specijalizovanom veću Ustavnog suda na ocenu ustavnosti mora se odbaciti jer nije podnet u roku.

41. Ombudsman je, zatim, zaključio sledeće: navodi da su prava podnosioca pritužbe – zagarantovana članovima 30 i 31 Ustava i članom 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima – prekršena kada je sekretar usvojio izmene Pravilnika o pravnoj pomoći u februaru 2024, odnose se na konkretan postupak koji se vodi pred sudom i spadaju u nadležnost krivičnog veća, te se stoga moraju odbaciti u skladu s pravilima 29(1) i 29(3)(a) Pravilnika.
42. I na kraju, ombudsman je zaključio sledeće: konkretna pritužba dr Geri o neisplaćenju naknadi od dana kada je imenovana, 4. januara 2024, tvrdnja da ne postoji mehanizam za isplatu naknada do prispeća sredstava iz pravne pomoći, i zahtev da ombudsman razmotri delimično ili potpuno povlačenje branioca zbog nedostatka finansijskih sredstava, moraju se odbaciti u skladu s pravilom 29(3)(b) Pravilnika jer ta pitanja nisu u nadležnosti ombudsmana. To su administrativna pitanja, a dr Geri nije iznela tvrdnje o kršenju osnovnih prava njenog klijenta zacrtanih u Poglavlju II Ustava.

PJETRO SPERA

Ombudsman Specijalizovanih veća Kosova

**Dana 8. maja 2024.
U Hagu, Holandija**